

Pakolaisten vastaanottaminen

KHALL 02.12.2024 § 285
487/00.04.00/2024

Valmistelija

Hallintojohtaja Hanna Salminen p. 050 336 2534

Pohjanmaan Ely-keskus esittää 18.10.2024 päivätyssä kirjeessään, että kunnat varautuvat pakolaisten vastaanottoon ja pyytää kuntia ilmoittamaan kuntapaikat 5.12.2024 mennessä. Kuntapaikkoja tarvitaan vuonna 2025 pakolaiskiintiössä saapuville, oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille sekä kotikunnan saaneille tilapäistä suojelua saaville. Myös tilapäistä suojelua saavat, jotka saavat kotikunnan ja siirtyvät vastaanottojärjestäjästä kunnan palvelujen piiriin, sisältyvät kuntaan osoittamisen ja kuntakorvausten piiriin.

Kuntapaikalle osoitetaan aina kiintiöpakolaiset ja haavoittuvassa asemassa olevat, esimerkiksi alaikäiset ilman huoltajaa Suomeen saapuneet ja erityisiä sosiaali- ja terveyspalveluja tarvitsevat henkilöt. Kuntapaikkatarpeen arvioi vastaanottokeskus. Oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat ja kotikunnan saaneet tilapäistä suojelua saavat voivat muuttaa kuntaan myös vastaanottokeskuksen tukemana tai itsenäisesti. Niille oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille tai kuntaan siirtyville tilapäistä suojelua saaneille, jotka tarvitsevat kuntaan muuttoon vahvempaa tukea ja kunnan järjestämän asunnon, haetaan kuntapaikkaa.

Kunta vastaa asunnon ja palvelujen järjestämisestä kuntapaikalle vastaanottamalleen henkilölle. Kuntien tulee varautua järjestämään peruspalvelut ja kotoutumista edistävät palvelut myös itsenäisesti kuntaan muuttaville. Kunnan on tehtävä hyvinvointialueen kanssa yhteistyötä palvelujen yhteensovittamiseksi ja varmistamiseksi.

Uusi laki kotoutumisen edistämisestä astuu voimaan 1.1.2025, jolloin kunta vastaa peruspalvelujen lisäksi:

- osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista sekä kotoutumissuunnitelmasta, tarvittaessa myös monialaisesti
- monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämisestä,
- kotoutumiskoulutuksesta ja siihen sisältyvästä kielitaidon päättötestauksesta
- muista koulutuksista ja palveluista, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä
- kotoutumisajan ohjauksesta ja neuvonnasta

Kunta on velvollinen järjestämään edellä mainitut palvelut muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea saaville kotoutujille, jotka eivät ole työllisyyspalvelujen piirissä.

Kunnan tulee huomioida mahdolliset aikuisten perusopetuksen (ml. lukuja kirjoitustaidon koulutuksen) tarpeessa olevat henkilöt. Lisäksi kunnan on varauduttava tarjoamaan 16–17-vuotiaille oppivelvollisille heille sopivaa koulutusta suomen tai ruotsin kielen oppimiseksi ja jatko-opintoihin pääsemiseksi. Kunnissa on varauduttava myös mahdollisten kiireellistä uudelleen sijoittamista tarvitsevien kiintiöpakolaisten (nk. hätätapaukset) vastaanottoon.

Pakolaisista maksetaan kunnalle valtionosuuksia muiden kuntalaisten tapaan. Tämän lisäksi valtio korvaa pakolaisten vastaanottoa koskevan sopimuksen tehneille kunnille pakolaisista aiheutuvia kustannuksia kotoutumislain mukaisesti.

Kunnalle voidaan maksaa korvauksia itsenäisesti kuntaan muuttavista sekä kuntapaikalle muuttavista pakolaisista. Korvausten maksamisen edellytyksenä on ELY-keskuksen kanssa tehty voimassa oleva vastaanottosopimus ja uuden kotoutumislain mukainen kotoutumishjelma.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Minna Nikander

Esitys

Kunnanhallitus vastauksenaan Ely-keskukselle toteaa, että ei voi vastaanottaa pakolaisia kuntapaikoille vuodelle 2025.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallintojohtaja Hanna Salminen oli paikalla kutsuttuna asiantuntijana tämän asian esittelyn ajan.
